

เครือข่ายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนบ้านลิ่มทอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

โดย นางสนิท ทิพย์นางรอง

สภาพปัญหา น้ำแล้ง-น้ำหลากมามากกว่า 40 ปี ขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค และการเกษตร มีหนี้สิน แรงงานย้ายถิ่นฐาน

สู่การจัดการน้ำชุมชน

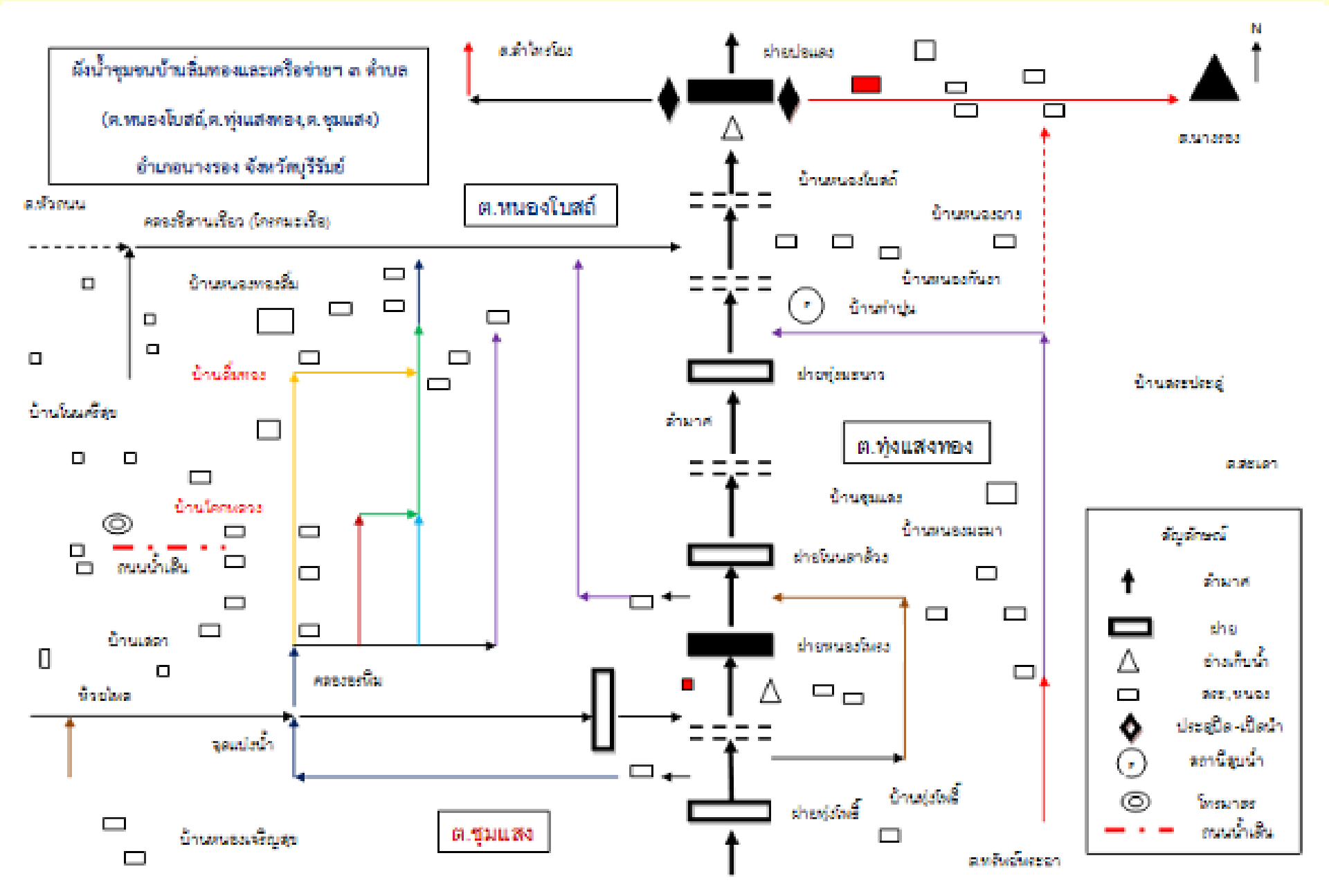

ระดมสมอง วิเคราะห์ปัญหาอย่างมีส่วนร่วม

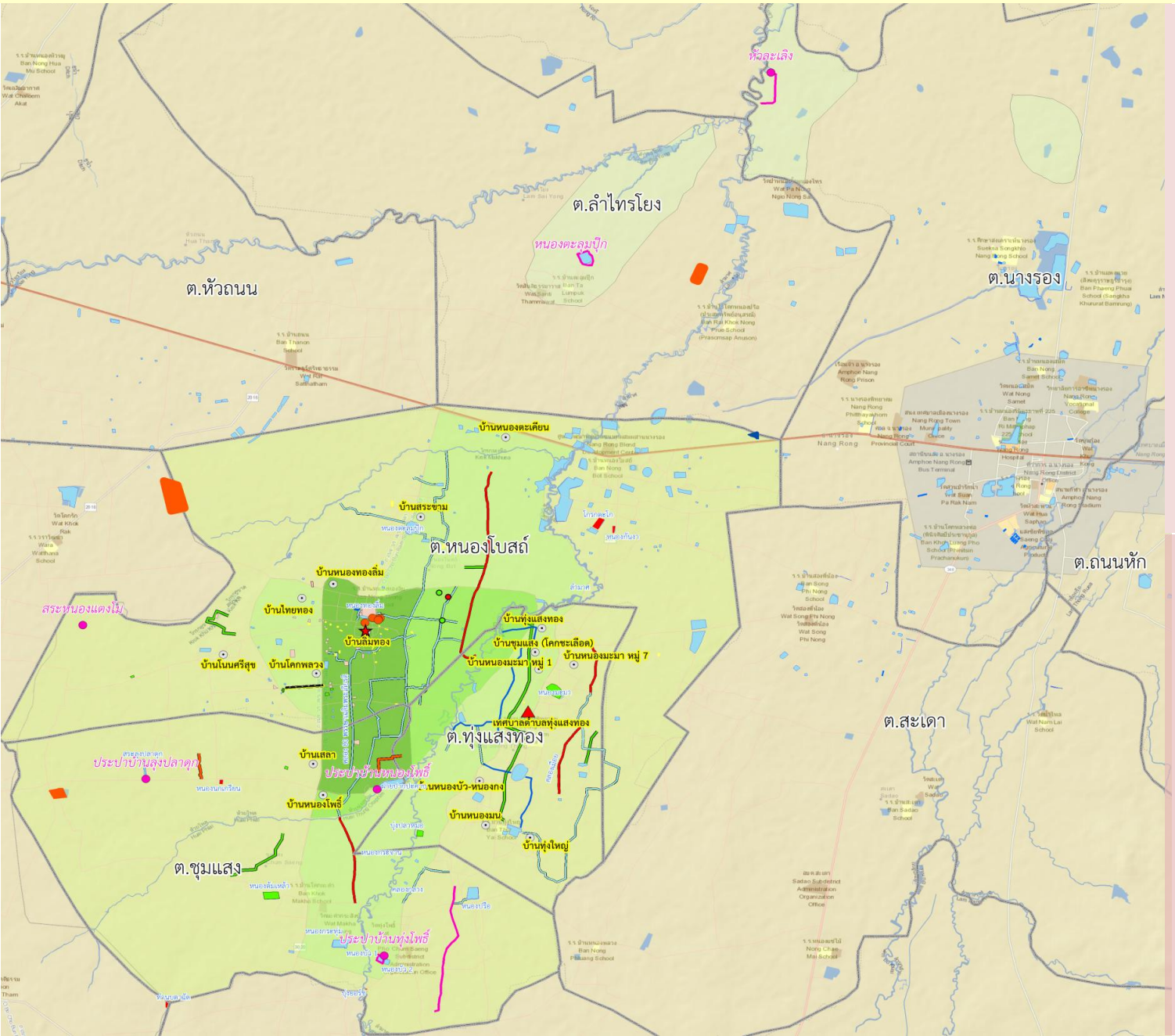
สำรวจพื้นที่: ใช้ข้อมูล แผนที่ ผังน้ำ ภาพถ่ายดาวเทียม GPS

สำรวจพื้นที่: ใช้ข้อมูล แผนที่ ผังน้ำ ภาพถ่ายดาวเทียม GPS

ภาพรวมพื้นที่ดำเนินงาน

เป้าหมาย

1. เกิดระบบการส่งน้ำใช้ในการเกษตรอย่างทั่วถึง
2. ระบายน้ำกรณีน้ำหลากและสำรองไว้ในช่วงฤดูแล้ง
3. เชื่อมโยงแหล่งน้ำที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ระยะที่ 1 ปี 2549 - 2550 พื้นที่ 3,700 ไร่

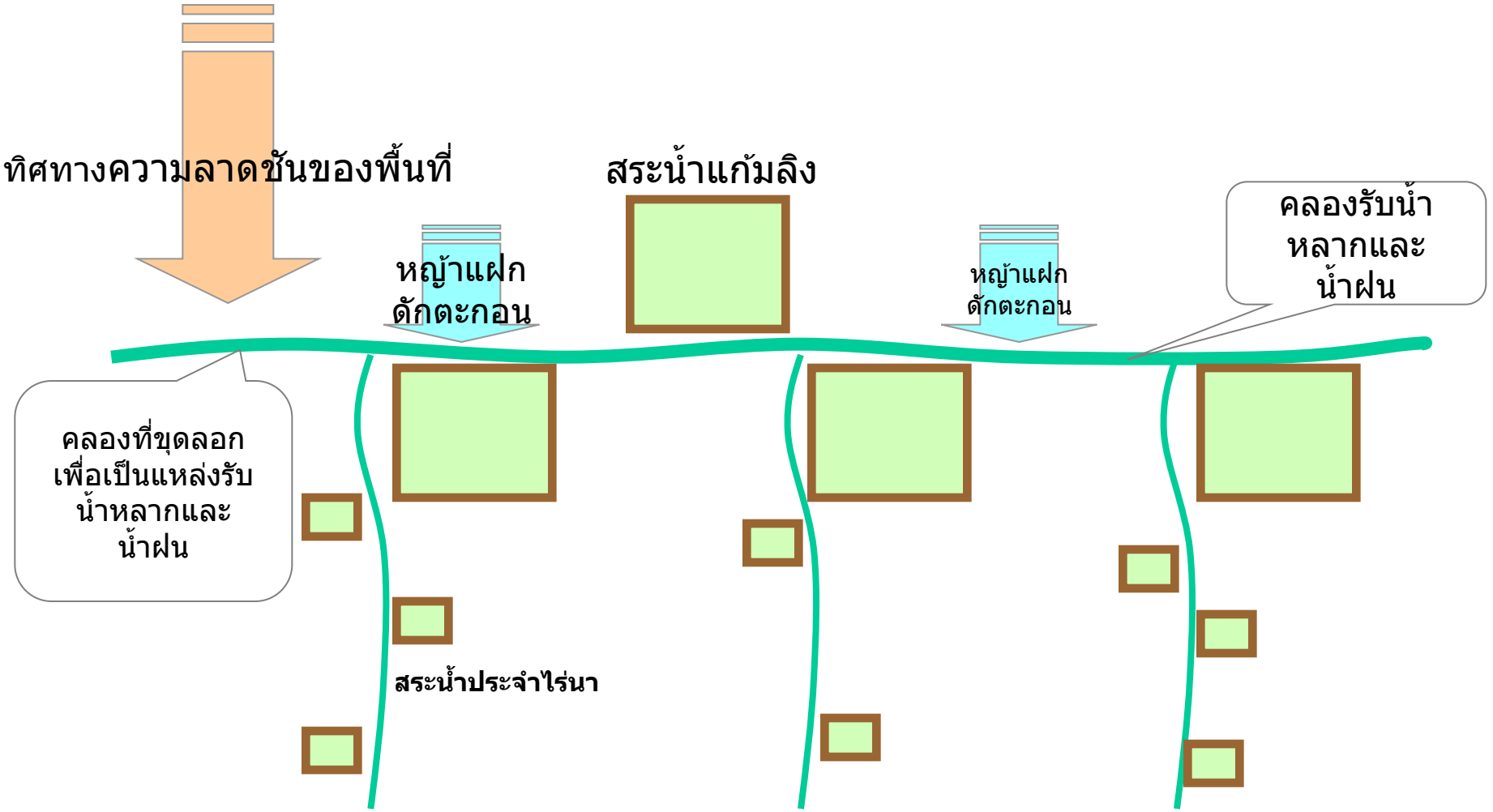
ระยะที่ 2 ปี 2551 - 2552 พื้นที่ 7,000 ไร่

ระยะที่ 3 ปี 2552 - 2553 พื้นที่ 20,000 ไร่

ระยะที่ 4 ปี 2554 - 2557 พื้นที่ 71,566 ไร่

ระยะที่ 5 ปี 2558 – ปัจจุบัน พื้นที่ 75,566 ไร่

แนวทางแก้ไข: เชื่อมต่อน้ำทำคลองขวาง พื้นที่แก้มลิง และสระพวง

แนวทางแก้ไข: ทำคลองขวาง ดักน้ำหลาก

ก่อนดำเนินการ

ระหว่างดำเนินการ

แล้วเสร็จ

แนวทางแก้ไข: ขุดสระแก้มลิง สระน้ำประจำไร่นา กักเก็บและสำรองน้ำ

ก่อนดำเนินการ

ระหว่างดำเนินการ

แล้วเสร็จ

แนวทางแก้ไข: ปรับปรุงโครงสร้างน้ำเดิม ขุดคลองซอยเชื่อมโยงแหล่งน้ำ

ก่อนดำเนินการ

ระหว่างดำเนินการ

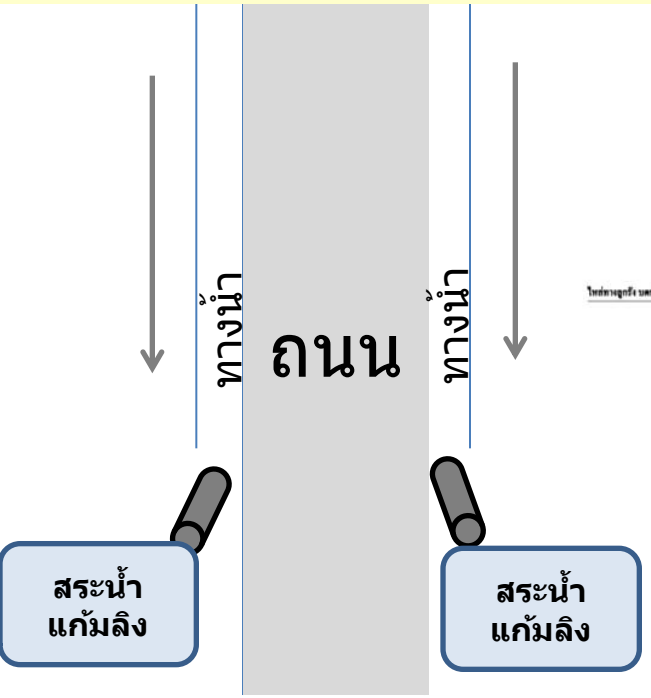

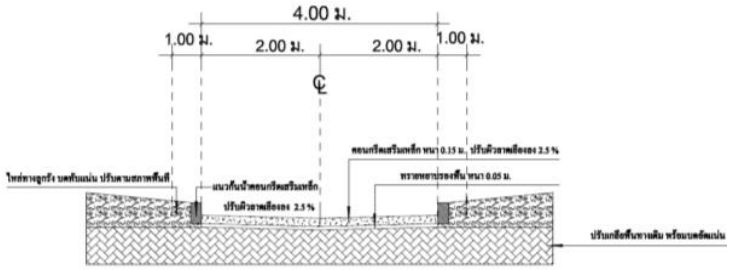

แล้วเสร็จ

แนวทางแก้ไข: ใช้ถนนเป็นทางระบายน้ำ เพื่อรับน้ำหลากและน้ำฝน

ถนนน้ำเดิน

ใช้ถนนเป็นทางระบายน้ำ เพื่อรับน้ำหลากและน้ำฝน ไหลผ่านถนนและทางน้ำ 2 ข้าง ก่อนส่งน้ำเข้าสู่สระน้ำแก้มลิง (พื้นที่ ต.หนองโบสถ์)

ก่อนดำเนินการ: น้ำหลากท่วมชุมชน ทำให้ถนนในเขตชุมชนชำรุด

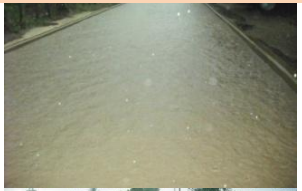

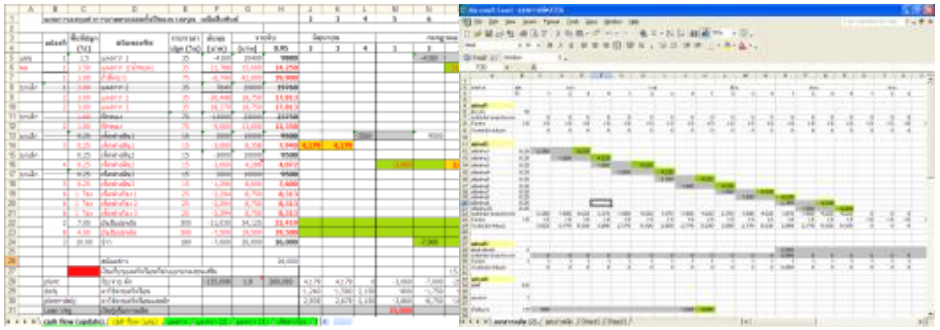
ปัจจุบัน: น้ำหลากจากถนนน้ำเดิน ไปสู่สระแก้มลิง บ้านเรือน ถนน และพื้นที่เกษตร ไม่ได้รับความเสียหาย

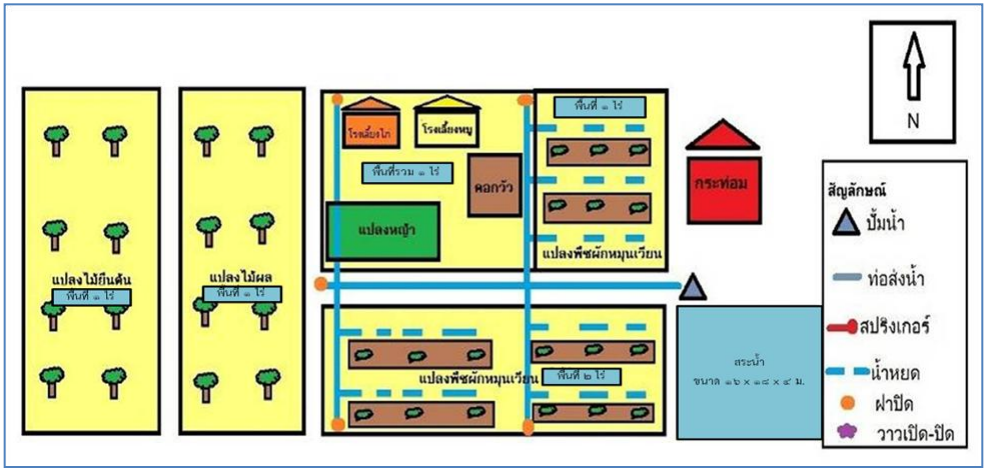

แนวทางแก้ไข: วางแผนการผลิต ทำเกษตรทฤษฎีใหม่

รวมกลุ่มการผลิต **“ร่วมคิด ร่วมผลิต ร่วมขาย วางตลาดร่วมกัน”** แปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิต

ทฤษฎีใหม่: ลดปัญหาหนี้สินครัวเรือน

ข้อมูลครัวเรือนรายปี (บาท) *	อดีต	2550	2551 (การจัดการน้ำชุมชน)	2552 (เกษตรทฤษฎีใหม่)	2553 (การจัดการน้ำ+ เกษตรทฤษฎีใหม่)	2554 (การจัดการน้ำ+ เกษตรทฤษฎีใหม่)	2555 (การจัดการน้ำ+ เกษตรทฤษฎีใหม่)	2556 (การจัดการน้ำ+ เกษตรทฤษฎีใหม่)	2557 (การจัดการน้ำ+ เกษตรทฤษฎีใหม่)
รายได้	103,000	1,544,764	2,227,354	2,081,654	4,201,354	9,547,916	30,116,715	32,294,280	35,912,968
• ข้าว	103,000	417,850	621,060	973,630	924,370	3,455,335	15,857,461	17,592,480	16,681,990
• เกษตรกรรม	-	917,271	640,500	50,220	1,307,800	4,832,877	13,260,100	11,207,500	15,630,700
• เกษตรทฤษฎีใหม่	-	209,643	965,794	1,057,804	1,969,184	1,259,704	999,154	3,494,300	3,600,278
ค่าใช้จ่าย	114,000	693,496	1,067,451	950,341	1,637,817	3,583,643	9,386,423	11,266,770	12,074,820
รายได้สุทธิ	**- 11,000**	**851,268**	**1,159,903**	**1,131,313**	**2,563,537**	**5,964,273**	**20,730,292**	**21,027,510**	23,838,148
เฉลี่ย/ครัวเรือน		56,751	77,327	75,421	170,902	114,698	175,680	145,017.31	148,988.43
ข้อมูลจาก	15 ครัวเรือน	15 ครัวเรือน	15 ครัวเรือน	15 ครัวเรือน	15 ครัวเรือน	52 ครัวเรือน	118 ครัวเรือน	145 ครัวเรือน	160 ครัวเรือน

ความสำเร็จและการขยายเครือข่าย

<u>ความสำเร็จ</u>

- คลองดักน้ำหลากเพื่อเชื่อมโยงแหล่งน้ำ ระยะทาง 47.7 กม. เชื่อมต่อสระแก้มลิงและสระน้ำประจำไร่นา กว่า 100 สระ ปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นรวมมากกว่า **1,470,000 ลบ.ม.**
- ขยายเครือข่ายความร่วมมือ จาก 1 ชุมชน (3,700 ไร่) เป็น 5 ตำบล (52,752 ไร่) จากพื้นที่รวม 173,904 ไร่
- ปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี ผลผลิตเพียงพอ มีเหลือแบ่งปัน มีความมั่นคงทางอาหาร
- รายได้เพิ่มขึ้นประมาณ **<u>2.6 เท่า</u>** ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นประมาณ 16 เท่า (จากปี 2550 - 2557)
- มีรายได้เพิ่มจากขายปลาเฉลี่ย 212,000 บาท/ปี
- ป้องกันความเสียหายจากน้ำท่วม น้ำแล้ง ได้กว่า 7,000 ไร่
- แรงงานคืนถิ่น 31 คน
- ชุมชนลิ่มทองเป็นพี่เลี้ยงในการสำรวจพื้นที่ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปเป็นแนวทางบริหารจัดการน้ำ ให้กับเครือข่าย 5 ตำบล

